

HET ZWAANTJE

EVANGELISCH -
LUTHERSE GEMEENTE
LEERDAM

Aarde barst los in gezang

*Aarde barst los in gezang,
laat je leiden door vreugde
sta juichend voor de ziende.*

*Weet: deze god is God,
maker aan wie wij behoren als een volk,
een kudde die wordt geweid.*

*Ga binnen door de poorten van dank,
betreed de ruimte met lofzang,
zing het lied van Gods naam.*

*Want jouw naam is goed:
liefde zonder einde,
trouw aan alle geslachten.*

*Aarde barst los in gezang,
laat je leiden door vreugde,
sta juichend voor de ziende.*

Bewerking van psalm 100, tekst Erik Borgman

Meditatie

Beste mensen,

Het alfabet hoort bij de basiskennis van de mensheid. Iedereen kent het. Wie een leerling op de basisschool voor ogen heeft – je eigen kind of een kleinkind, die herinnert zich ook wel de eigen schooltijd. Je ziet overal hetzelfde beeld: het is nog lastig om met de pen goed om te gaan, maar je moet al snel oefenen met kromme en rechte lijnen. En dan ontstaan langzaamaan de letters. Een halve kring wordt een C. Een ei voor een O. En hoe gaat het dan lukken om met de laatste lijn van de N weer recht naar boven te gaan? Oefenen. Er zit niets anders op. Want zonder letters gaat het niet. Geen woord. Geen tekst, geen verhaal om te lezen. Zonder letters blijf je analfabeet. En dat betekent dat je buitengesloten bent van alle belangrijke dingen van het leven. Van opleidingen, van de samenleving.

En zo hoort het alfabet niet alleen bij de basis van de eigen biografie, maar ook bij de basis van de mensheid. De oudste alfabetten zijn waarschijnlijk ergens in het tweestromenland ontstaan, ongeveer in de omgeving van het huidige Irak en Egypte. Dat was rond 3000 voor Christus. En voor wie het belangrijk vindt: Het langste alfabet heet Khmer – een alfabet uit Azië met 74 letters. En het kortste is het Totokas met slechts 11 letters.

Jezus schreef trouwens in het Hebreeuws, als hij al heeft geschreven. Weer heel andere letters dan wij kennen. Alleen maar medeklinkers, geen klinkers.

Misschien een groter wonder is het vlinderalfabet. Op de vleugels van vlinders vond de Noorse fotograaf/kunstenaar Kjell B. Sandved patronen en lijnen die op onze letters lijken. Hij zocht daarna 24 jaar lang, over de hele aarde. Hij fotografeerde, verkleinde en vergrootte totdat hij bij deze lijst uitkwam. Allemaal letters die op ons Romeins alfabet lijken. Dan valt op, wat je normaal niet zo ziet: letters zijn mooi! Donkere letter op lichte achtergrond. Of lichte letter op donkere achtergrond: steeds ontstaat een nieuw kleurenspeel.

De rechte en kromme lijnen zijn de basis. Een verticale streep in het midden, een kleine streep boven in een rechte hoek – er ontstaat een T. Of in het midden gekruiste schuine lijnen, de X.

Soms lijken letters een eigen karakter te hebben; zoals de P dun en elegant.

Het alfabet. Kleurrijk in een verrassende hoeveelheid van kleuren en vormen. Een systeem van basistekens – waarmee je miljoenen woorden kunt maken. Wetsteksten, handleidingen, brieven ... of ook bijbelteksten en gebeden.

Wij beginnen aan een nieuw seizoen. Steeds weer een drukke tijd in Leerdam – een tijd, waar wij ook als kerk veel doen en ruimte bieden om elkaar te ontmoeten. En wij laten ons steeds weer inspireren door de oude woorden – die wij dankzij onze kennis van het alfabet kunnen ontcijferen.

Met vriendelijke groeten, *Detlef Bohlken*

Startdag "Samen"

Zondag 16 september vieren wij de eredienst samen met Kerk aan de Linge in de Grote Kerk om 09.30 uur. Na afloop is er koffiedrinken, anders dan anders, en er zijn activiteiten voor kinderen

en jongeren. Ook zullen verschillende groepen de belangrijkste plannen voor het komende jaar presenteren.

Om 12.15 uur wordt voor een lunch gezorgd in de Bethelkerk.

Opgave van tevoren is niet noodzakelijk maar wel gewenst.

startdag@kerkaandeling.nl of: 0345 619629.

Nazomerconcert in de Lutherse kerk

Met het programma *‘een Italiaanse nazomer’* concerteert het Sweelinckensemble op **zaterdag 29 september** met muzikale werken vol passie en emotie.

Op het programma: vijf- en zestemmige motetten en madrigalen van Gesualdo en Monteverdi.

Uitvoerenden:

Alida Blokland, Elisabeth van Leeuwen *sopraan*

Uzonka Sólyom *alt*

Jaap Bron, Wil Leuse *tenor*

Janko Fraanje *bas*

Okke Dijkhuizen *orgel*

Na afloop zijn er Italiaanse hapjes en drankjes.

Aanvang: 20.15 uur

Toegang: € 10,- (kaartverkoop aan de deur of via de website)

Info: www.sweelinckensemble.nl

Bach Cantatedienst, zondagmiddag 7 okt. 17.00 uur, Grote Kerk Leerdam

Zondagmiddag 7 oktober is alweer de zesde cantatedienst waarin we een cantate van Bach hopen uit te voeren. Ditmaal de cantate BWV 98 *‘Was Gott tut das ist wohlgetan’*. Bach schreef deze cantate voor de 21^e zondag na Trinitatis in het jaar 1726. De cantate begint feestelijk met een levendige instrumentale introductie, waardoorheen het koor het koraal *‘Was Gott tut das ist wohlgetan’* zingt. Dat lijkt te getuigen van een stevig godsvertrouwen. Toch laat Bach in het cantatelibretto de twijfel toe als de tenor zich in het tweede deel afvraagt hoelang angst en ellende nog moeten blijven bestaan. Ondanks ons hulpgeroep lijkt er geen redding te zijn.

De omslag vindt plaats in de daaropvolgende sopraanaria. Zij vertolkt de stem van de gelovige die zich als het ware moed in zingt. In het vierde deel roept de alt de gelovige op te vertrouwen in Gods mededogen waarna de bas, in analogie met het verhaal van Jakob die met God worstelde, de woorden zingt '*Meinen Jesum laß ich nicht, bis mich erst sein Angesicht wird erhöhen oder segnen*'.

Het koor sluit de cantate af met een slotkoraal.

Naast de cantate voeren koor, solisten en orkest de prachtige anthem '*Rejoice in the Lord alway*' van Henry Purcell uit.

Uitvoerenden zijn Paulien van der Werff sopraan, Timothy Braithwaite altus, Roelof Polinder tenor, Janko Fraanje bas, barokensemble Musica Aeterna en de cantorij van Kerk aan de Linge.

Voorganger is ds. Ben Heijting en het orgel wordt bespeeld door Arie Woudenberg. De algehele muzikale leiding is in handen van cantor Janko Fraanje.

Nieuwe rubriek: *de koster vertelt...*

Het lijkt soms bijna vanzelfsprekend: hoe goed het reilt en zeilt in en rond onze gemeente. De diensten, de activiteiten, de werkzaamheden, de gemeenteleden, de predikanten, de middelen... Ook al zijn we een krimpende gemeente, we communiceren er lustig op los via moderne media, gewoon op straat of in de kerkgangen. Maar hoe ging het er vroeger aan toe in onze kerk en gemeente? Weliswaar met meer mensen, maar met minder middelen, gure winters in een ouderwetse consistorie en een piepklein, tochtig keukentje en met predikanten die de trein misten. Met mooie huwelijks- en doopdiensten maar ook met zieken en stervenden.

Als er iemand is, die daar álles-maar dan-ook-alles van weet is het wel onze oud-koster Roelia Stek.

Met ingang van deze zomer is zij in gesprek met Jacqueline Haberland die haar herinneringen en verhalen optekent in: *de koster vertelt...*

Deel 1, over de grote schoonmaak in de kerk, leest u hiernaast.

Alma Evenhuis

De koster vertelt...

Wij weten niet beter- in de zomermaanden is er drie keer geen dienst in onze kerk. Gemeenteleden zijn op vakantie of bezoeken een dienst van Kerk aan de Linge.

Ook in het verleden, de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw, was er in de zomer op twee zondagen in augustus geen dienst. Maar niet omdat gemeenteleden toen massaal op vakantie gingen!

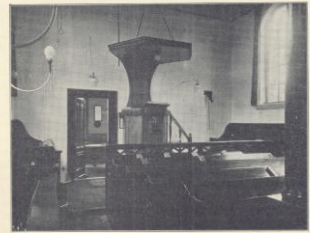
De reden voor deze vrije zondagen was toch wat minder ontspannend.

Gedurende twee weken werd namelijk de kerk van onder tot boven schoongemaakt.

Deze schoonmaak begon met het weghalen en wassen van de gordijnen en het schoonmaken van de ramen. Een grote klus die ook nog vlot gedaan moest worden omdat de heer Reichel, de toenmalige schilder, kwam om de kerk van binnen te witten. Dat was ieder jaar nodig want in de kerk werd nog met kolen gestookt.

Vervolgens werden de kokosmatten, die los in de kerk lagen, naar buiten gesleept en uitgeklopt, een karweitje waarbij het vooral op spierkracht aankwam. In het liturgisch centrum lagen ook kleden, deze waren echter vastgespijkerd en konden niet zomaar verwijderd worden. Ze werden daarom ter plekke met een mengsel van water en azijn schoon geborsteld.

Nu de matten weg waren, werden de stoelen en banken gesopt en opnieuw met boenwas ingewreven. Als de schilder klaar was kon de kerk weer ingericht worden; de stoelen kregen weer hun vaste plek, de matten werden neergelegd en de gordijnen opgehangen. Op vrijdag- in de tweede week- werd een lange waterslang uitgerold vanaf meelhandel Kruyt aan de Westwal en werd ook de buitenkant van de kerk gedaan: de ramen en het houtwerk. Alles werd schoongespoten wat vaak leidde tot een groot waterballet en veel pret. Als al het werk gedaan was, trakteerde de koster en was de kerk weer spic en span voor het nieuwe seizoen.

INTERIEUR LUTHERSCHE KERK.

Jacqueline Haberlah
(met dank aan Roeila Stek)

Onze reis naar het Lioba-klooster

Met twintig lutherse en andere belangstellenden bezochten wij op 23 mei het Monasterium Lioba te Egmond-Binnen. Een bijzonder geslaagde dag.

In ons Zaalje druppelen vanaf 9.00 uur de deelnemers binnen. Na een kopje koffie rijden we met de bus naar Egmond-Binnen. Onderweg regent het maar 's middags laat de zon zich van haar beste kant zien. We worden hartelijk ontvangen door de gastvrouw en broeder Mark, met koffie en zelfgebakken cake, in de binnentuin met vijvers, waarin prachtig bloeiende waterlelies.

De gebouwen zijn ontworpen door architect Van Moorsel. De Sint Lioba Stichting (sinds 1935) is een monastieke gemeenschap in de Benedictijner orde. De stichteres, Hildegard Michaelis, is geboren in 1900 in Erfurt, Thüringen. Zij was beeldend kunstenaar (weven en schilderen) en wilde het kunstambacht met het monastieke leven verenigen. De kerkelijke goedkeuring volgde in 1952. Hildegard keek met bijzondere aandacht en eerbied naar alles om haar heen: mens, dier, plant, zelfs simpele gebruiksvoorwerpen. Zij werd beïnvloed door de mysticus Meister Eckhart (1260-1327) maar ook door Tauler, Sulo en Luther, mogelijk ook Bach. Hildegard stierf op 8 juli 1982.

De naam Lioba is een troetelnaam en betekent "lieflijke, goede". Truthgeba, de nicht van Bonifatius (675-754) werd spontaan Lioba genoemd om haar lieflijke karakter. Ze was opgevoed in een dubbelklooster (mannen en vrouwen) in Zuid Engeland.

In tegenstelling tot de meeste kloosters heerst in Lioba een gevoel van vrijheid, liefde en vrolijkheid. Wel heeft men de gelofte van celibaat en soberheid afgelegd. In de jaren zestig kwamen naast de zusters ook broeders. Momenteel wonen er in Egmond-Binnen twee broeders en zeven zusters.

Omdat we wat later aankwamen, begon direct na de koffie de eucharistieviering. Een mooie dienst met samenzang en prachtige samen- en solozang door de monniken en nonnen. De Benedictijnen van het Lioba-klooster kennen het open avondmaal. Heel speciaal was het om de eucharistie samen met de monialen te mogen vieren.

Na deze inspirerende dienst liepen we door de verstilte tuinen en bezichtigden het eenvoudige kerkhof, waar ook de nonnen en

monniken lagen begraven. Tuinen die op een bijna kunstzinnige wijze verwilderd zijn. Wat een paradijselijke ruimte hebben deze religieuzen!

Het werd tijd voor de inwendige mens. Maar eerst naar de binnentuin om daar het Angelus te horen luiden. Heel bijzonder! Daarna een broodmaaltijd, voorafgegaan door zelf gekookte mosterdsoep. Was goed verzorgd.

Na de maaltijd gingen we in gesprek met broeder Mark (priester/voorganger van het klooster en tevens pottenbakker) die van zichzelf zegt: "Ik ben verslaafd aan het monnik-zijn." Er konden vragen gesteld worden. Broeder Mark is een vlot verteller. Hij vertelde over het kloosterleven. Enkele bijzondere anekdotes van filosoof Mark: Eens vroeg een bezoeker mij, in de overtuiging dat een monnik dat zeker zou weten: "Wat zal er na de dood zijn?" Broeder Mark: "Ik weet het niet, ben er nog nooit geweest. Maar ik heb vanuit het geloof vertrouwen dat er iets moois is!" Of over de eeuwigheid: "We moeten de eeuwigheid niet voorstellen als iets oneindigs, het kan een veel kortere tijd zijn, een glimlach lang." En: "Een monnik zoals ik is voor de maatschappij een onnuttig wezen, hij verdient geen geld, is niet economisch waardevol. Maar... voor die moeder van dat doodzieke kind die aan een hem vraagt om voor haar kind te bidden is hij heel bijzonder."

In het Sint Liobaklooster worden, in tegenstelling tot sommige andere kloosters, de talenten van de intredende religieuzen niet onderdrukt om, t.b.v. de onthechting (het zich losmaken van wat je levensvervulling was), vloeren te schrobben en WC's schoon te maken. In het Liobaklooster wordt gevraagd: wat kan jij, waar ben je goed in. Dan zorgt het klooster voor alles wat je nodig hebt en kan je je talent ontplooiën in dienst van het klooster. "Jaren geleden trad er een meisje in. Haar werd gevraagd: 'wat kan jij'? Ze zei: 'Ik kan niets.' Dat kon men niet geloven; iedereen kan wel iets. Waarop het meisje zei dat ze boerendochter was en het vee moest verzorgen en koeien melken. Zo is er tot op heden een gebouw op het terrein van Lioba dat ooit als boerderij dienst deed. In Sint Lioba behoeft men niet in stilte te leven: Moeder Hildegard vond het beter "te praten dan je op te sluiten in gespannen stilte." Ze respecteert ieders eigenheid, wat blijkt uit wat ze eens schreef: "Bid zoals je mogelijk is en probeer niet te bidden zoals het je niet mogelijk is. Iemand die de onjuiste methode toepast lijkt op een kip die rustig en gelukkig op een porseleinen ei zit."

In het verleden woonden er zestig monniken en zusters in Egmond-Binnen. Daardoor was het mogelijk dat er twee dochterstichtingen

kwamen; een broeder/zustergemeenschap in Zuid-Frankrijk (Simiane-Cologne) en een zustersgemeenschap in Zwitserland (Orsolina bij Locarno).
Thans zijn er nog negen broeders en zusters in Egmond-Binnen.

Er kwamen gebouwen leeg te staan. Moeder Overste moest een keus maken: de gebouwen slopen, laten verwaarlozen óf ze voor een ander doel gebruiken. Het laatste is het geworden. Eén gebouw is als inspiratiecentrum voor jongeren, de School voor de Vrede, ingericht. Een zijbeuk is een centrum voor Respijtzorg, voor mensen in hun palliatieve fase; de tegenoverliggende zijbeuk dient als gastenverblijf waarin men een aantal dagen in het klooster kan verblijven.

Na het gesprek met broeder Mark bekeken we de expositieruimte van de kunst-ambachtslieden. Er wordt geweven (kazuifels), potten gebakken, gebeeldhouwd, geschilderd, druktechnieken beoefend en mozaïeken gelegd. Veel van deze werken worden verkocht ten behoeve van de klooster- inkomsten.

Rond vijf uur namen we afscheid van onze bijzonder vriendelijke gastheer en -vrouw om tegen half zeven weer in Leerdam te arriveren. Het was een prachtige en inspirerende dag.

Ina Mostert

Bronnen: website Liobaklooster en boek "Hildegard Michaelis, een glimlach lang" door Karin Lelyveld.

Verjaardagen

Wij feliciteren de volgende gemeenteleden van 75 jaar en ouder:

Mevrouw G.A. de Jong-Foppen	is jarig op 23 september
De heer W.G. Ambachtsheer	is jarig op 28 september
Mevrouw R.M.M. Lemke	is jarig op 7 oktober
Mevrouw M.A.A. Godtschalk-Hoegee	is jarig op 14 oktober
De heer J. den Hartog	is jarig op 14 oktober
Mevrouw A. van Gangelen-van Heijst	is jarig op 26 oktober
Mevrouw C.H.J. Hol-Planken	is jarig op 29 oktober

Mevrouw J. Boei-Versluis
 Mevrouw N.J. van Haarlem-Verbaan
 De heer H. de Jong
 Mevrouw J.E. Rüger-van der Holst
 De heer J. van Haarlem

is jarig op 10 november
 is jarig op 14 november
 is jarig op 25 november
 is jarig op 28 november
 is jarig op 3 december

Wij wensen u allen een fijne verjaardag
 en een gezond nieuw levensjaar toe.

Van de kerkrentmeester

Zoals in het vorige Zwaantje al opgemerkt blijft de opbrengst van de actie Kerkbalans achter bij voorgaande jaren. Daarom willen wij hier nog eens extra het belang van de actie Kerkbalans benadrukken. Bij elke vereniging waar men lid van is wordt contributie geheven; dus waarom zou voor de kerk geen financiële (vrijwillige) bijdrage gevraagd mogen worden? Denk aan al het werk dat wordt gedaan. De kerk is niet alleen een plaats om te ontvangen, het is ook een plek om te geven. Deze plek, waar we steeds op terug kunnen vallen bij hoogte- en dieptepunten in ons leven, wordt in stand gehouden door financieel onze verantwoordelijkheid te nemen.

Willen degenen die nog niet hun bijdrage voor de actie Kerkbalans over hebben gemaakt dit alsnog doen? Het is echt heel hard nodig. Alvast onze hartelijke dank!

Actie Kerkbalans 2018

Stand t/m 31-08	€ 3985,00
Streefbedrag	€ 8000,00

Collecten

Diaconie 01-07 t/m 09-09	€ 58,50
Heifer project 27-05	€ 22,50
Voedselbank 01-06	€ 41,00
Werelddiaconaat 24-06	€ 12,50
Bloemengroet gemeente 08-07	€ 25,30
VluchtelingenWerk 15-07	€ 16,50
Voedselbank Leerdam 29-07	€ 15,50
Zending 12-08	€ 17,20
Heifer project 26-08	€ 14,60
Missionair werk 02-09	€ 12,00

Collecten eigen gemeente
06-05 t/m 09-09 € 134,72
Stand Onderhoudsfonds t/m 09-09 € 451,75

Hartelijk dank voor uw bijdragen.

Verslag jaarvergadering 2018 gehouden op 1 juni

Welkom

Alma opent de vergadering met een 'lied over de 10 woorden' (lied 675) dat gelezen en gezongen wordt.

Alle 18 aanwezigen worden welkom geheten en Marty, Inge en Roelia worden bedankt voor het verzorgen van de heerlijke maaltijd die we met elkaar hebben genoten.

Mededelingen

Er is een bericht van verhindering van Koos Guis.

Financiën

Namens de kascontrolecommissie meldt Willem van Eijk dat de kas in orde is bevonden en spreekt hij zijn bewondering uit voor het vele werk dat door kerkrentmeester Ina is verzet in het afgelopen jaar. Willem treedt af als lid van de kascontrole, Dick Hansum blijft nog een jaar lid en Koos Guis treedt toe als nieuw lid. De kascommissie bestaat dus weer uit 2 leden : Dick en Koos. Als reserve wordt Ans Rüger benoemd.

Het financieel jaarverslag wordt door Ina voorgelezen. Voor ieder is er een exemplaar van de jaarstukken aanwezig ter inzage. Duidelijk blijkt dat de inkomsten via kerkbalans een dalende trend vertonen. Dit jaar zal een begin gemaakt worden met het onderhoud van de ramen aan de westkant van de kerk.

Er is ruimte om vragen te stellen naar aanleiding van het verslag en de jaarstukken maar alles blijkt duidelijk te zijn; er zijn geen vragen. Alma bedankt Ina voor haar inzet.

Diaconie

Henny de Kruijk doet verslag namens de diaconie. Voor collecten wordt zo veel mogelijk de collectekalender van de landelijke PKN aangehouden. Daarnaast blijven we ook geld inzamelen voor de voedselbank. Inmiddels is ook al een keer gecollecteerd voor het

project Heifer waarover Henny een toelichting geeft. De collecte-opbrengst voor dit project zal door de diaconie verdubbeld worden zodat we toch een mooi bedrag hopen over te kunnen maken.

Jaarverslag

De secretaris leest het verslag voor over de activiteiten van 2017.

Huishoudelijke mededelingen

Alma meldt dat er een verandering heeft plaatsgevonden in de classis. In de oude situatie waren er 75 classes verdeeld over het hele land. Dit aantal is teruggebracht naar 11. In de classis waar wij bij horen, vormt ds. Martin Wijngaarden de lutherse afvaardiging. Ook wijst Alma nog op de speciale kerkendag in Culemborg op 17 juni in verband met het 700-jarig bestaan van Culemborg. Er wordt een datum vastgelegd voor het kersenuitje (22 juni) met aansluitend de BBQ bij Detlef.

Rondvraag

Er zijn geen vragen.

Tot slot wordt Tineke in het zonnetje gezet. Ze heeft voor een heerlijke traktatie bij de koffie gezorgd maar de reden daarvoor is minder: ze gaat verhuizen en is gekomen om afscheid te nemen van ons. Als aandenken aan onze gemeente en als blijk van waardering voor haar inzet en haar enorme enthousiasme ondanks moeilijke tijden is er unaniem besloten om de Paaskaars van 2017 aan haar mee te geven.

We besluiten de avond met het zingen van lied 416: 'Ga met God'.

Jacqueline Haberlah

Jaarverslag 2017

Met 125 leden en 1 verbondene begonnen we het nieuwe jaar. Omdat 1 januari op een zondag viel, was de eerste dienst pas op 8 januari waarbij men elkaar gelijk een goed Nieuwjaar kon wensen. In januari vonden twee leerhuis-bijeenkomsten plaats op 16 en 30 januari. Tijdens deze bijeenkomsten kwamen typisch lutherse onderwerpen aan bod als 'genade' en 'wet en evangelie'. Ook leden

van de PKN partners waren hiervoor uitgenodigd waardoor goede gesprekken over 'wat betekent Luthers zijn' gevoerd konden worden. In februari keken we met elkaar naar de film 'Fill the Void' over het leven binnen de gesloten gemeenschap van chassidische joden. Voorafgaand aan de Paasviering vonden in maart de vesperdiensten plaats in onze kerk met muzikale ondersteuning van dhr. Wim Konijn en bezoekers van alle PKN gemeenten. Op 17 maart bezochten we met een aantal leden een uitvoering van de Johannes Passion in de Maartenskerk in Tiel. Dit was zeer de moeite waard.

Helaas ging de Tischrede, die gepland stond voor 12 mei, door de te verwachten lage opkomst, niet door. De avond werd verschoven naar 29 september. Ook de gemeente avond die gepland stond voor 1 juni moest door omstandigheden tot een later tijdstip worden uitgesteld. Gelukkig ontmoetten wij elkaar wel tijdens de diensten.

Wat wel doorging, was de jaarlijkse gemeentedag van Luthers Rivierenland op 25 juni in Tiel. De dag begon met een dienst in de Caeciliakapel. Het dagprogramma omvatte zowel muzikale als sportieve elementen. Van een uitleg van de Schola Cantorum tot klappend zingen als workshop voor de muzikaal geïnteresseerden tot het beklimmen van de toren van de Maartenskerk voor de sporters. Als afsluiting was er een mini orgelconcert in de Maartenskerk.

Op een warme dag in juli begaf een grote groep Lutheranen zich op pad naar de kersenboomgaard in Tricht voor een gezellige middag. Al gauw was duidelijk dat we niet de enige Leerdammers waren. Na afloop verzorgde Detlef een barbecue in de tuin van de pastorie in Tiel en ontstond, geheel in Lutherse traditie, een spontane Tischrede.

In de zomermaanden was er drie keer geen dienst in onze kerk. Onze leden kunnen dan een dienst van Kerk aan de Linge bezoeken zoals in het Zwaantje staat aangegeven.

De startdienst was op 10 september in de Bethelkerk en werd geleid door 3 predikanten (ds. J. van den Berg, ds. B. Heijting en ds. D. Bohlken) die daar ieder een eigen inbreng aan wisten te geven.

Op 14 september vond de jaarvergadering plaats. Helaas waren er veel afmeldingen zodat we met een kleine groep afscheid namen van dhr. E. de Voogd als toezichthouder legaat. Als nieuwe toezichthouder is benoemd dhr. A. den Besten maar ook hij was deze avond verhinderd.

Op 5 november stond weliswaar de koffie klaar vanaf vier uur maar was er geen dienst. Na de koffie liepen we met elkaar naar de Grote Kerk voor een cantatedienst waaraan ook leden van onze cantorij deelnamen. Een goed initiatief: met elkaar stap je toch wat makkelijker een 'andere' kerk binnen.

Ook in de adventstijd waren er weer de bekende vesperdiensten. Aansluitend aan de dienst van 7 december stond een filmavond gepland maar omdat er maar weinig mensen bleven, is besloten deze te laten vervallen. De film 'Das Leben der Anderen' ligt dus nog op de plank.

De adventsmaaltijd was op 17 december en weer ouderwets geslaagd dankzij de inzet van met name Marty, Inge en Roelia. Het zaaltje was sfeervol aangekleed en het eten goed verzorgd. Het voelde 'als vanouds' en er bleek eens te meer dat een kleine gemeente ook 'groot' kan zijn.

De 4^e adventszondag was in 2017 op 24 december en viel dus samen met de kerstavonddienst. Ook dit jaar verleende het koor Linge Vocaal aan deze dienst haar medewerking.

De dienst op 1^e kerstdag werd goed bezocht en ook nu weer stond er een mooie kerstboom en werden er kleine attenties uitgedeeld. De laatste dienst van het jaar was op 31 december, een gegeven dat niet zo vaak voorkomt.

Dank aan allen die zich op enigerlei wijze hebben ingezet voor onze kerk, als professional, vrijwilliger, bezoeker en belangstellende. Met elkaar hebben we het programma gemaakt, de diensten geleid, vier keer een Zwaantje samengesteld, de kerk onderhouden, de boodschappen gedaan en ook lief en leed met elkaar gedeeld, naar elkaar geluisterd en elkaar bezocht als dat nodig was. Laten we dat vooral ook blijven doen, hoe klein we ook zijn! Laten we dankbaar zijn voor alles wat we met elkaar kunnen doen en delen.

Jacqueline Haberlah

Financieel jaarverslag 2017

Met betrekking tot de vaste lasten laten de jaarstukken over 2017 zo'n beetje hetzelfde beeld zien als voorgaande jaren.

De kerkbalansinkomsten hebben in 2017 helaas een dalende trend ingezet. Daar zijn de volgende oorzaken voor aan te wijzen:

overlijden van leden waardoor soms niet onbelangrijke bijdragen wegvallen, leden van wie de partner is overleden en daardoor minder inkomsten hebben, wat zich vertaalt in minder bijdrage aan Kerkbalans en verhuizing van enkele leden.

Doordat er dientengevolge minder mensen de eredienst bezoeken wordt ook de opbrengst van de collecten negatief beïnvloed.

Gezien het feit dat de vaste lasten en klein onderhoud, elk jaar hetzelfde blijven, of soms meer worden, is de daling van de actie Kerkbalans best zorgelijk. Wat zijn onze mogelijkheden in dezen:

1. Vragen aan leden hun bijdrage aan Kerkbalans te herzien
2. Inkomsten uit verhuur te vermeerderen. Hiervoor is mond-op-mondreclame heel belangrijk. Wij vragen onze vaste huurder, Linge Vocaal, bij een uitvoering dan ook altijd onze kerk aan te prijzen als locatie voor o.a. huwelijken, etc.

Heeft iemand een goed idee. Wij horen het graag!

Met betrekking tot het klein onderhoud zijn er in 2017 geen wereldschokkende dingen geweest. Wel hebben we in de keuken geregeld lekkage bij de verbinding tussen kerkgebouw en aanbouw. Ook is het dakleer van het aanbouwje van de keuken zeer slecht. Dit hebben we onlangs provisorisch laten repareren. Onze huisloodgieter beraadt zich momenteel nog hoe hij het vernieuwen van het dakleer kan aanpakken.

Voor de ramen aan de westkant is een bedrag van € 13.000,00 gereserveerd, deels uit het legaat. Wij willen een deskundige vragen ons hierin te adviseren. Daar de voorzetramen veel vocht veroorzaken moet hier ook een oplossing voor worden gevonden. Deze week kreeg ik van onze "bouwpastoor" Dick Hansum een oplossing aangedragen die bij veel monumenten wordt gebruikt: het aanbrengen van "Rembrandtglas". Dubbelglas speciaal voor monumenten.

Legaat De Stigter

Zoals u weet heeft vorig jaar de toezichthouder, Ed de Voogd, afscheid genomen. De nieuwe toezichthouder is dhr. Arie den Besten uit Geldermalsen.

De rente van het legaat De Stigter is door de lage rentestand ook in 2017 weer lager: € 16.712,00 tegen € 18.277,00 in 2016. Dit vindt zijn oorzaak in de extreem lage rentes die de banken aanbieden bij het opnieuw vastzetten van deposito's.

Van de kosten, toegerekend aan het legaat De Stigter, is het aandeel dat maandelijks betaald moet worden aan de Centrale Kas Predikantstractementen het grootst. In voorgaande jaren was er een overgangsregeling van kracht i.v.m. het samengaan in synode PKN. Deze overgangsregeling is nu afgebouwd.

Tot slot wil ik hierbij weer, zoals elk jaar, alle mensen die in het afgelopen jaar altijd weer klaar stonden, hartelijk bedanken. Zonder jullie kunnen we niet!

Ina Mostert

Kerkdiensten van Kerk aan de Linge

16 september	GK	9.30 uur	Ds. D. Bohlken Ds. B. Heijting	Startzondag
23 september	GK	9.30 uur	Mw. Ds. L. Schermers	
	GK	17.00 uur	Dr. L.F. de Graaff	
30 september	BK	9.30 uur	Ds. C. Stark	
7 oktober	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	GK	17.00 uur	Ds. B. Heijting	Bach Cantatedienst
14 oktober	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
21 oktober	GK	9.30 uur	Ds. C. Visser-'t Hooft	
	GK	17.00 uur	Drs. P. Van Dam	
28 oktober	BK	9.30 uur	Ds. A.M. Los	
	GK	17.00 uur	Taizéviering	
4 november	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
11 november	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	HD
	GK	17.00 uur	Ds. B. Heijting	Zangdienst
18 november	BK	9.30 uur	Mw. Ds. L. Burggraaf	
	GK	17.00 uur	Ds. C. Nieuwenhuizen	
25 november	GK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
2 december	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
9 december	BK	9.30 uur	Ds. N. Rijnveld-Schep	HA
	GK	17.00 uur	Ds. C. Nieuwenhuizen	

Kerkdiensten

Alle diensten beginnen om 17.00 uur tenzij anders aangegeven

16 september **Ds. D. Bohlken** **9.30 uur**
Ds. B. Heijting
Startdienst in Grote Kerk

23 september **Ds. D. Bohlken**
1^e collecte: Hospice Leerdam

30 september **Mw. Ds. C. van Opstal**
1^e collecte: Bloemengroet gemeente

7 oktober **Ds. B. Heijting** **17.00 uur**
Bach Cantatedienst in Grote Kerk

14 oktober **Ds. A. Wijting**
1^e collecte: Werelddiaconaat

21 oktober **Ds. C. Nieuwenhuizen**
1^e collecte: VluchtelingenWerk

28 oktober **Ds. D. Bohlken** **10.00 uur**
Gezamenlijke dienst in Culemborg

4 november **Ds. B. Heijting**
1^e collecte: Zending

11 november **Ds. D. Bohlken** **10.00 uur**
Gezamenlijke dienst in Tiel
M.m.v. de cantorij van Tiel en Leerdam

18 november **Dr. A.A. van den Berg**
1^e collecte: Diaconie
2^e collecte: Onderhoudsfonds

25 november **Ds. D. Bohlken**

Eeuwigheidszondag

1 collecte: Hospice Leerdam

Koffiedrinken na de dienst

2 december

Ds. D. Bohlken

1^e Advent

1^e collecte: Missionair Werk en Kerkgroei

9 december

Ds. J. Huttenga

2^e Advent

1^e collecte: Pastoraat (landelijk)

Haal - en brengservice

Wilt u thuis worden opgehaald en/of teruggebracht worden?

Laat dit dan even weten aan Ina Mostert, tel.: 0345-619088.

Uiterlijk op zondag voor 11.00 uur.

Belangrijke data

29 september

20.15 uur

Concert

3 oktober

10.00 uur

Creatiefgroep

7 november

10.00 uur

Creatiefgroep

26 november

Inleveren kopij Zwaantje

Evangelisch-Luthers Dagboek 2018-2019

Rond Eeuwigheidszondag verschijnt het Evangelisch-Luthers Dagboek 2018-2019. Ook deze editie is weer een dagelijkse leidraad in het komende kerkelijk jaar, van advent naar advent, met bijbellesing inclusief gedicht, lied of gebed.

Ook is hierin te vinden, zoals steeds, de liturgische gegevens van de zon- en feestdagen met de bijbellesingen van het Lutherse én het gemeenschappelijke rooster, het zondagslied en de liturgische kleuren van de zondagen.

Bijzonder is dat in deze editie ook enkele apocriefe boeken uit het Nieuwe Testament zijn opgenomen.

Prijs: € 15,00 en te bestellen via Roelia Stek (0345 614254). Zij zal u zeker ook zelf vragen naar uw mogelijke reservering voor het nieuwe Dagboek.

Kerkgebouw Nieuwstraat 106, 4141 CD Leerdam 06 442 699 46
Geen postadres. Post sturen naar secretaris.

Predikant Ds. D. Bohlken
Hogeweidseweg 51/53, 4001 GK Tiel 0344 - 634655
e-mail: dbohlken@dds.nl

KERKENRAAD:

Voorzitter Mw. A. Evenhuis
Lingedijk 207, 4163 LK Oosterwijk 0345 - 630442
e-mail: evenhuisalma18@gmail.com

Secretaris/
Secretariaat Mw. J.F. Haberlah – den Rooijen
Wederiklaan 22, 4143 CV Leerdam 0345 - 618652
e-mail: jhaberlah@xs4all.nl

Kerkrentmeester Mw. K.M. Mostert- Meydam
Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam 0345 - 619088
e-mail: henkina60@hetnet.nl

Diaken Dhr. H. de Kruijk
Brunellaan 15, 4143 EH Leerdam 0345 - 616542
e-mail: henny.dekruijk@gmail.com

Contactpersoon
Pastoraatgroep Mw. J.J.P. van Dijk
Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam 0345 - 616607
e-mail: jipvandijk@hotmail.com

Financiën kerk NL74 FVLB 0635811278 ; NL77 INGB 0000290798;
NL98 ABNA 0559235321
t.n.v.: Ev.-Luth.Gemeente Leerdam

Financiën
Diaconie NL73 RABO 0152752110
t.n.v.: Diaconie Ev.-Luth. Gemeente Leerdam
Brunellaan 15, 4143 EH Leerdam

Leden
administratie Mw. J.J.P. van Dijk 0345 - 616607
Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam
e-mail: jipvandijk@hotmail.com

Redactie
Zwaantje Mw. A. Evenhuis (zie boven)
Dhr. W.G. Ambachtsheer 0345 - 616297
e-mail: wgambachtsheer@chello.nl

Abonnement € 5,00 per jaar; € 8,50 per jaar voor postabonnementen
Zwaantje Het Zwaantje verschijnt 4 x per jaar
Opgave bij: Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven)

Website kerk: <http://leerdam.protestantsekerk.net/>